

Universitätsbibliothek Wuppertal

Xenophontis, Philosophi Et Imperatoris Clarissimi, Qvae Exstant Opera

Xenophon

Francofurti, 1596

Hermogenis Tarensis, de forma dictionis Xenophonteaë

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-331](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-331)

ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΤΑΡΣΕΩΣ, ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ.

Φάντος ιδέας.

HERMOGENIS TARSENSIS, DE FORMA DICTIONIS Xenophontea.

Xenophon αφελής, simplex.

Suavis.

In libro de venatione.

libro de instit. Cyri v 1, pag. 168. et lib. VII, pag. 185. et libro de instit. Cyri III.

Puritas et perspicuitas.

Xenophōtu αφελής Platoniceam superat.

Symposia Platonis et Xenophontis.

Is scriptor simplex est in primis, & ea dicendi forma praeter ceteris formis omnibus, quae sunt laudationum, abundat: ac vario genere suauitatis, a simplicitate proficiscens, utitur; ita tamen, ut manantes hinc delectationes, veluti quae sumuntur a fabulis, & aliis eiusmodi, rarius adhibeat. Nam & ubi de canibus plerumque cum lectoris voluptate commemorat, id ipsum per intentionem simplicitatis facit; non alia quadam illorum ratione, quae naturaliter ad suauitatem pertinent. Tota quidem descriptio morum & adfectuum Abradatis ac Pantheae, fabulose composita, delectationes multas habet; nec minus & illa, quae de Tigra- ne, deque coniuge ipsius Armenia narratur. Diximus autem, rarius eum uti hoc genere suauitatis; & utitur tamen. Amplitudinis vero formam sententiis frequenter adtingit, ita tamen, ut hanc etiam extenuet, ac vi quadam reuocet ad simplicitatem per ipsas tractandi rationes, verborumque delectum, ac per alia, quae cumque proprie ad verba pertinent. Purus autem est, ac dilucidus Xenophon, si quisquam alius; & acrimonia pariter, acumineque gaudet: quorum naturam in capite de suauitate ac simplicitate exposuimus. Accurationem in dicendo, ut in oratione simplici, & fictionis experte, multam adhibet. Eam vero simplicitatem, qua Plato usus est, longe Xenophontis simplicitas superat; quum quidem haec talis sit ipsis rerum argumentis, non verbis dumtaxat, & iis, quae verba comitantur. Scripta sunt ab utroque conuiuia. Sed hic & saltationum intro- ductionem, & quasdam saltationum species, & oscula, cum aliis talibus, litteris prode- re quadam cum voluptate non veretur: quum Plato, sicut ipsemet ait, mulieribus haec relin- quens, simplicitatem rerum ad grauiorem quamdam speciem traducat. Xenophon autem in historicis quoque talis est,

ΕΣΤΙΝ οὗτος αφελής μηδ' ὡς ὅτι μέλισσα, καὶ τῆ- τω πλεονάζων τὰ εἶδη τῶν ἄλλων εἰδή πρὸς τὰ πρηνεργεῖα τῆς ἀφελείας αὐ- τῆς ἠδοναῖς πολλὰς χρωμένους, γλυκύτησι δὲ τῶν ἄλλων, ὅτι τῶν μύθων, καὶ τῶν τοῦ- των, μαρώτερον. ἐπεὶ καὶ ὅτε περὶ τῶν κυνῶν διέξοι ἠδοναῖς ποιῶν, καὶ τὴν ἀφελείας αὐ- τῆς ἐπίτασιν τὸ ποῖς, καὶ οὐ κατ' ἄλλο πῶς φύσιν γλυκύτητος ἰδίω. ὁ μὲντοι περὶ τὸν Αβραδάτιον καὶ τὴν Πανθήαν πρὸς ἡδὴν τε καὶ πάθος πολλὰς ἔχει τὰς ἠδοναῖς, μυθικῶς πλαστῶν καὶ περὶ τῆς Τίγραλιου δὲ ἰσοσά- τως, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτῆς τῆς Ἀρμενίας. ἔφα- μὲν δὲ, ὅτι μαρῶς μὲν χρεῖται τῆς τοιαύτης γλυκύτητος, χρεῖται μὲντοι καὶ ταύτης. μεγέ- θους δὲ καὶ μὲν ἐννοιαὶ ἀπτεται πηλαχού, κα- θαίρει δὲ καὶ τὸ ποῖ, καὶ βιάζεται πρὸς τὴν ἀφε- λείας τῆς μεθόδου, καὶ τῆς λέξεως, καὶ τοῖς περὶ τῆς λέξεως ἅπασιν. καθαρός δὲ, καὶ δίκρινης, εἰσφο- ρῆς ἔτερος, ὁ Ξενοφῶν. δριμύτησι τε καὶ ὀξύ- τησι χαίρων, ὡν τὴν φύσιν ἐπιτασῶν περὶ γλυ- κύτητος τε καὶ ἀφελείας εἰρήκεται. ὅτι με- λεία ὅ, ὡς ἐν ἀφελεία τε καὶ ἀπλάτῳ λόγῳ, χρεῖται πολλῇ. τὸ δὲ τῶν ἄλλων τῶν Πλάτωνι ἀφε- λείας πολλῶν ἢ τῶν ἄλλων τῶν ἀφελείας ἔστι, κατ' αὐτὰς τὰς ὑποθέσεις τῶν πορσεμῶν ποιῶ- τη γινόμενα, καὶ μόνον καὶ τῶν λέξεων, καὶ τὰ ἐπὶ μὲν αὐτῆς λέξεως. Συμπόσια γυνῶν ἀμφοτέρωθεν ἔστι γα- ρα μὲν αὐτῶν. ἀλλ' ὁ μὲν καὶ ὀρχησίδων εἰσόδους, καὶ ὀρχημῶν εἶδη πινά, καὶ φιλήματα, καὶ πολ- λά τοιαῦτα λέγει μὲν ἠδονῆς καὶ τῶν μετῴρων ὅ, τῶν ταῦτα, ὡς αὐτὸς φησιν, ἀφελείας τῆς γυναικῶν, ὅτι τὸ σιμνότερον ἀλλ' ἢ ἀφελείας τῶν πορσε- μῶν. πικρὸς ὁ Ξενοφῶν καὶ τοῖς ἰσοεικίσι, οἷος

είος καὶ... ὅτι μὲν... ἰσοεικίσι... οἷος

οἷος καὶ τοῖς ἄλλοις οἷς, ὅτι χλὸν ἐρέσαντο, ὅτ' αὖ λέγει καὶ ὅτι τοῖς παισὶν ὡς ὄρεοις διελέ- γρητο, καὶ ὅτι πίνειν ἀπὸ τῆς κρατῆρος ὀπιώ- ψαντας ἔδει, κατὰ τὸ βοῦν. ταῦτα γὰρ, καὶ τὰ λοιπὰ, καθ' ἑαυτὰ ἀλλοῦσαν ἀφέλξαν ἔχει τὸ ἠδονικόν, ἢ τὸ ὁμοίως ὁ Πλάτων χρεῖται. καὶ τὸ μμήσει δὲ τὸ παρὰ τῶν μάλλον δι- δοκίμης, ὅτε ἀφελῆ, καὶ ὡς ὄντως ἀπλασα, καὶ ἀπαλά, καὶ ἡδέα ἢ διψυχῶν μμήσαι ὡς τὸ καὶ τὸ τῆς Κύρου, παιδὸς ἐπίοντος, καὶ ὅσα λοιπὰ τῶν Πλάτωνι τοῖτον ἑστὸν ἐστὶ, πλὴν ὅσον ἐν ταῖς τῶν μέγα κίων ἡλικίας οἷς, ὅτε τὸ Θεάτητον, ἢ τὸ ποιούτων παρὰ τῶν εἰσαγῆ, πρῶτως ἢ καὶ τὸ τῆς Κύρου δὴ περὶ, ὅν λέγω, παιδὸς ἐπίοντος, ἢ καὶ τὸ τῆς Αρκεσίνας γυμνα- χὸς, ἢ ὅσα λοιπὰ. ἰδὲν δὲ Ξενοφῶντος καὶ τὸ καὶ ποσὰ ἀφελῆ καὶ χρεῖται ποιητικῶς πρὸς λέξεσι, πολὺ τῶν ἄλλων τῆ φύσεως διεσκηχίας λέξεων ὡς τὸ ὅτ' αὖ λέγει πορσεύων, καὶ ὅσα λοιπὰ.

A qualis & in aliis libris: veluti quum dicit, milites gramineis coronis vsos: item, quod cum pueris, tamquam surdis ac mutis, loquuti sint: & quod e cratere bibendum eis erat capite demisso, bouis instar. Nam hæc, & his similia, quadam eximia simplicitate delectant; cuius vsus apud Platonem non itidem reperitur. Etiam in personarum imitationibus magis excellit Xenophon, quum simplices, ac reabsæ fictionis expertes, & teneros, & iucundos, animorum mores imitando exprimit; vt indolem Cyri adhuc pueri, & quæcumque sunt huius generis. At apud Platonem nihil est tale, præterquam in adulescentium ætate: veluti quum Theætetum, vel aliam quamdam eiusmodi personam introducit; omnino tamen alia ratione, quam qua Cyrus ille Xenophonteus, de quo loquor, adhuc puer introducitur; vel vxor Tigranis Armenia, vel quæ alia sunt eiusmodi. Est & illud Xenophonti peculiare, quod per interualla nonnumquam verbis quodam modo poëticis vtitur, quæ natura sua plurimum ab aliis verbis differunt: veluti quum dicit, & quæ sunt eius generis alia.

† Libro 1111 de Cyri exped. pag. 332. 333.

† Libro de instit. Cyri primo.

† Libro 1111 de instit. Cyri, pag. 98, D. οὗς ὄρωσι πορσεύωντες τὰ ἐπιτηδεύματα.

GLOSSAE IN XENOPHONTEM, QVAS H. STEPHANVS lectiones varias esse somniauit.

Α 6. 1, litera C. εὐθύνοσιν, dirigunt; hoc est, ἐπαγροσιν, ducunt. In altera editione refert ἐπαγροσιν ad ἐπιώσιν, vbi rursus est glossa. 5, D. ἐξάγῃ πρὸς ἡμίσειαν τῆς φυλακῆς, dimidiam custodiae partem educit: h. e. τὰς ἡμισείας φυλακὰς καὶ ἀλείπει, dimidiam custodiam, vel dimidiam excubiarum partem in ciuitate relinquit. Ibid. E. ψυχῶν θήραξ, animum acui: h. e. θάλπειται, incallescere. θήραξ ψυχῶν, familiare Xenophōti est. vt libro 111 Memorabilium, θήραξ πρὸς ψυχὰς τῶν ἵππων, equitum animos acueret. Quod autem præterea legitur adscriptum margini θήραξ, prorsus a sententia loci alienum est, ac ne poëtis quidem vfitatum in significatione gaudendi; sed γηθύν, & γηθῆσαι. 6, A. βυληθῶσι, voluerint; h. est. ἐθέλησασιν, voluerint. 11, A. ἐπὶ ἀεισον εἰσιέναι, ad prandium ingredi: h. e. παρῆναι, accedere. 13, B. αἰρήθη, ex se pendere fecerat: h. e. ἀνέκτηται, conciliauerat. Ibidem, E. ὀπιθυμίαν πρὸς εἶχρον, cupiditatem haberet aliquis: h. e. ἐπιθυμῆσαι αὐτὸς, cuperet aliquis. 16, A. μικρά, parua: h. e. λεπία, tenuia, macra, exilia. Puta tamen λεπία textus esse, μικρά scholion; atque ita reddidi.

20, C. ἄρα πορσεύμενον, obscuntem: h. e. ἀγχαλῆμενον, tractantem. Ibidem. πανδοπα, omnis generis: h. e. πολλα, multa, varia. 22, B. πρὸς ἀρχὴν ἔλαβε, imperium accepit: h. e. βασιλείαν εἶχε, regnum obtinuit. 28, E. εἰ πνα ὀπιμέλιαν ἐδίδαξέ με, ecquam accurationem me docuisset: h. e. εἰ πνας τέχνας ἐδίδαξε, an artes aliquas docuisset. 29, D. ἀκέραι, sarcinatores: h. e. ἡπηταί, sartores. Sic in glossariis prisca, ἡπηταία sarcinatrix, & ἡπητής interpolator. item ἀκέραια sarcinatrix. 31, A. παρόρμησον, incitationem: h. e. ἀρεκέλευσον, exhortationem. Ibidem, C. παρῆταξ, parere; h. e. ἐπιταξ, sequi. Vide quiddam huic contrarium pag. 830, B. in Oeconomico. 35, A. ἀποχωρεῖν, secedere: h. e. ἰεοδαι, ire. Ibidem, E. εἶχεσ δὲ ὀπιμέλιαν ἢ φθάνειν ἔλκεον τὰ πτηνὰ, habebas curam, vt aues trahendo anteuerteres: h. e. ἡσκήμαξ ὃ φθάνειν ἔλκεον τὰ πτηνὰ, exercueras te, vt trahendo volucres anteuerteres. 37, C. τὸ πολυεύκλον χρυσόν, aurum tantopere expetuum: h. e. τὸ πολυεύκλον πλεῖον, opes tantopere desideratas. 39, C. ἢ μείον, non minus: h. e. ἐκ ἐλάττης, non pauciores. 40, D. ἐκ αὐτῶν μόνον ἀγαθόν ἐστὶ, vt non modo vir ipse fortis sit: h. e. ἐκ αὐτῶν μόνον ἀγαθόν παρέχων, vt